

116 könyvtár, több mint 6 millió kölcsönzött könyv

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR 25 ÉVE

● A felszabadulás előtt egy központi és tizenhárom fiókkönyvtár volt a főváros könyvtárhálózata. Közülük is kettő teljesen megsemmisült a háborús harcok során, a többi is romos állapotban volt. A könyvtárügy megszállottjának kellett lennie annak a néhány lelkes embernek, akik e siralmas helyzetben váltig hangoztatták: Budapest könyvtárhálózata gazdagabb lesz, mint bármikor volt.

A lelkes gárda hónapokon keresztül fűtetlen és rosszul világított helyiségben dolgozott. De nem csüggedtek. Először a romokat hordták el. Nemszak a téglák és kötőelemeket, hanem azokat a romokat is, amelyeket a reakciós világ a könyvespolcokon összegyűjtött az olvasók lélekmérgezésére.

1946 májusában — amikor a könyvtár Szabó Ervin nevét vette fel — már sokan, akik hosszú időn keresztül hitetlenül nézték a sziszifuszi munkát, kénytelenek voltak belátni: az egyszerűet és akaraterő csodákat művelhet.

S ettől kezdve felfelé ívelt a főváros könyvtárügye. A mag, amit a huszonöt esztendei emigráció után hazatért Dienes László, a könyvtár első igazgatója és Kőhalmi Béla, a szocialista könyvtárügy nagy szerelmese és munkatársai ápolgattak, kezdett szárbabozni.

S az ötvenes évek elején már 90 000 beiratkozott olvasót tart-

hattak számon. Hatvanfőnyi gárda látta el ekkor a feladatokat. Az 1947—48-as esztendőben mintegy nyolcszáz ezer könyvet kölcsönöztek a betűre szomjas budapestieknek.

Hol tart ma a főváros könyvtárügyeinek gazdája? A részfoglalkozásúakkal együtt a múlt esztendőben már hatszázan dolgoztak a Szabó Ervin Könyvtárban. A kikölcsönzött kötetek száma 6 millió 700 ezer volt. A könyvtárak száma 116. S ami a világ minden könyvtári szakembere szemében bámulatraméltó eredmény: a kikölcsönzött könyvek 34 százaléka ismeretterjesztő mű volt.

S talán még egyetlen érdekes összehasonlító számadat. 1957-ben, amikor a könyvtárak központi irányítása bekövetkezett, a költségvetés nem egészen 9 millió forint volt — ma meghaladja a 27 milliót.

S itt álljunk meg egy pillanatra. A két szám egymás mellett ugyanis óriási fejlődést mutat, valóságban azonban korántsem akkorát, ami arányban áll a budapestiek olvasási éhségével, a megnövekedett igényességgel, a kulturális színvonal általános emelkedésével.

S igazán nem telhetetlen szakmai sovinizmus, amikor a könyvtár vezetői azt mondják: Budapesten kevés a könyvtár, különösen kevés a korszerű könyvtár. Nem elegendő a könyvvállomány

sem. S bármilyen soknak is látszik a hatszázas létszám, kevés a valóságos népművelési feladatok ellátásához.

S ha már itt tartunk, azt sem hallgathatjuk el, hogy a Szabó Ervin Könyvtár dolgozóinak helyzete sem kielégítő. A szakszervezeti bizottság nemrégén végzett pontos felmérést a dolgozók helyzetéről. Eszerint a dolgozók 25 százaléka egyetemet, főiskolát végzett. Az előírt könyvtárosi képesítéssel szinte valamennyi könyvtári dolgozó rendelkezik.

A munkaidőbeosztás, a közművelődési könyvtár funkciójából eredően, sokkal hátrányosabb, mint más könyvtárakban. Hetenként háromszor az esti órákig tartanak a szolgálatot. A központi könyvtár reggel 9-től este 21 óráig. Nyolc hálózati könyvtár vasárnap, illetve szombat délután is az olvasók rendelkezésére áll. S az átlagmunkabér: 1750 forint.

Igazán nem csodálható, hogy még a munkát hivatásnak tekintők közül is néhányan meginognak a jobb lehetőségekre. A múlt esztendőben 40 főfoglalkozású és 52 részfoglalkozású, nagy gyakorlattal rendelkező munkatárs hagyta el a Szabó Ervin Könyvtárat.

Az erőteljes munkaerő-vándorlásnak nem kis mértékű okozója, hogy a vezetőség legnagyobb erőfeszítése mellett sem sikerül mindenütt megfelelő munkakörülményeket kialakítani.

A helyiségek java része kinőtt már az igények támasztotta kereteket. A felszerelés — az esetek többségében — korszerűtlen. A teljes igazsághoz tartozik, hogy a fővárosi tanács is felismerte a helyzet súlyosságát, s már tavaly is, az idén is jelentős összegeket áldozott a felújításra. Mindez azonban nem elég a feladatok megoldására.

Szakszervezetünk budapesti bizottsága a közelmúltban napirendtűzte a Szabó Ervin Könyvtár dolgozóinak helyzetét, segíteni kíván a gondok megoldásában. Reméljük — sikerrel.

(kasznár)